

a divát

Városszerte egy egészséges »járvány« ütötte fel a fejét a nők körében, mégpedig a horgolási járvány. Talán soha ennyi fúrge horgoló kezét nem láttunk, mint napjainkban. Szép is a horgolt terítő, csipke, s egyéb dísz tárgy, de ruházati cikknek is igen mutatós. Tanúsítja ezt, hogy nemcsak hazánkban — ahol egyébként a halasi csipkének van igen nagy hagyománya —, hanem külföldön is egyre divatosabbak a csipkés női holmik. Képünkön a berlini VEB »Elegant« plaueni csipkéből készült nyári modellruháját mutatjuk be. Jobboldali képünk pedig Vera Luceniková-Skrabalova csehszlovák tervező izléses női csipke kalapmodelljéről készült.

Emlékek a haladó szegedi multból

Az 1800-as évek végén kezdtek alakulni a munkások úgynevezett »szakcsoport«-jai. A különböző szakmákban dolgozók kisebb csoportokban — főként vasárnap délután — meghányták-vetették ügyes-bajos dolgukat, sérelmeiket és ha alkalmasnak látták az időt, elindítottak egy-egy mozgalmat a bérek emeléséért, a munkaidő csökkentéséért. Ezek a »szakcsoportok« legelőször kocsiművekben ülték tanyát, — később azonban összehozták őket országos szervezeteké. A szakszervezetek közül Szegeden legelőször a vas- és fémmunkások, a famunkások és az építők szakszervezetei béreltek külön helyiséget, az akkori Laudon, most Mikszáth Kálmán utcában, a mai Szörme- és Bórruhagyár helyén. A szakszervezetek 1916-ban a Somogyi utca sarkán levő Fekete-házat bérelték ki, ahol csaknem minden szakma elhelyezést nyert a munkás kulturális szervekkel együtt. Ez az épület a szegedi szervezett munkások székévé vált 1918-ig. A Tanácsköztársaság idején felszabadult az akkori Berlini körúton az új honvéd-laktanya (később híradós-laktanya). Szeged szervezett munkásai ezt alakították át Munkásotthonná. Ez az otthon már minden szakmát magába fogadott, — avatására írta Juhász Gyula: „A munkásotthon lomlokára“ című költeményét.

A TANÁCSKÖZTÁRSASÁG bukása

után rövid úton kiparancsolták a szakszervezeteket a jól felszerelt otthonból. Pedig mennyi önzetlen munkát áldoztak az elvtársak: kőművesek, ácsok, asztalosok, lakatosok és más szakmák dolgozói, hogy végre lakásos, jól felszerelt Munkásotthon mondhasanak maguknak. 1920-ban átköltözött a szakszervezet összes felszerelésével a Maros utcai volt Kiskaszinóba. Ez az épület egy nagyteremből és kevés számú melléképülettől állt. Mire elhelyezték a szakszervezeteket, nem jutott hely a kulturális szerveknek. 1922-ben a szakszervezetek taggyűlésein olyan határozatot fogadtak el, hogy az összes szakmák gyűjtenek egy saját otthon építésére megfelelő összeget. Erre a célra 10 filléres téglaszelvényeket bocsátott ki a szakmaközi bizottság. Évek során sem gyűlt össze annyi pénz, hogy új házat tudtak volna építeni. 1926-ban eladásra került a Hétvezér utca 9. számú ház. A szakmaközi bizottság úgy látta, hogy ez a ház a Maros utcánál sokkal megfelelőbb, és az ára is elérhető. Kibocsátottak 10 pengős részvényeket, és megalakították a »Munkásotthon Szövetkezetet«. A szakszervezeti tagok részletekre vásárolták meg ezeket a részvényeket, a szó szoros értelmében a saját és családjuk szájából vonták el a falatokat, csak saját otthon létesítéséhez járuljanak hozzá. Így lett a szegedi szervezett munkások tulajdona a Hétvezér utcai kétemeletes épület.

EBBEN A MUNKÁSOTTHONBAN

helyezték el minden szakmát a nyomdászok kivételével. (Ők a Jósika utca 21. szám alatt béreltek maguknak helyiséget.) Itt volt már hely a kulturális szervek számára a Szegedi Munkás Testdózó klubnak is. Lehetetlen e rövid cikkben beszámol-

A Munkásotthon

ni azokról a bér- és politikai harcokról, amelyeket e falak közül vittek sikerre a szegedi szervezett munkások. A munkaidő csökkentése, a megélhetést némileg biztosító bérek kiharcolása komoly küzdelmet, harcot kívánt a szakszervezetek tagjaitól. A harcok következményeként sok jó elvtársunk vált munkanélkülivé, kenyérelenné; közülünk számos elvtársat börtönbe zártak és a háború kitörése után büntetőszázdába vonultattak be, internálták, soronkívül küldték a frontra, hogy soha többé vissza ne kerüljenek. 1932-ben a rendőrség provokátorokat küldött a szervezett munkások közé és ennek »eredményeként« több elvtársat letartóztattak, börtönbe zártak. Erre az időre megbénították a szervezeti életet, abban a reményben, hogy a munkásságot megfélemlítik és nem lesz kedvük bejárni.

Tévedtek. A Tanácsköztársaság idején és után olyan nagy tért hódított ország-szerte, — Szegeden is a szocializmus eszméje, hogy azt már lehetetlen volt a munkások tudatából kiirtani. Ezért a reakció a papsággal szövetségbe egy álszocialista szervezetet hozott létre: »Keresztény szocialista« cím alatt, majd később a »Nemzeti szocialista szervezetet«. De ez még mind nem volt nekik elég. Látva, hogy a szervezett munkásokat mindezekkel az álszervezetekkel nem tudják magukhoz hódítani, létesítettek egy kontra »szakszervezetet«: »Hivatás-szervezet« címen. Ezzel az álszakszervezettel csináltak két bérharc-cirkuszt, egyet a Kefegyárbán és egyet a Szegedi Kenderben. Természetes, a gyárak tulajdonosaival a »kérdéseket« előre megbeszéltek és így az általuk rendezett »bérharcok« eredménnyel végződtek. A következő hetekben ezek az eredmények visszamaradtak. Ezzel a könnyen hívó, politikailag ingadozó munkások jelentős hányadát viszont magukhoz tudták édesgetni.

TÖRETLENÜL FOLYT A felvilágosító

munka a munkásotthon falai között ennek ellenére is. A szakmákön és kulturális szerveken kívül itt nyert hajlékot a Szocialdemokrata Párt szegedi titkársága is. Egyik jellemzője a szegedi rendőrhatalóság akkori intézkedésének: a pártiroda az utcai épületben volt, míg a szakmai és kulturális helyiségek túlnyomó része az udvari épületrészben. A rendőrség elrendelte, hogy az udvari rész fallal, vagy kapuval kell elzárni a párhelyiségtől, és a kapunak csukva kell lenni az idő alatt, amíg a párttagság ülészik: nehogy »politikai fertőzést« kapjanak a szakszervezeti tagok. A kaput tartó oszlopok még mindig ott állnak, a rendőrség által kijelölt helyen, mint emlékek.

Nyilvánvaló, hogy mindez a hatóságai intézkedés nem zavarta sem a szakszervezeti, sem a kulturális szer-

vek tagjait. A kultúrszervek a munkássággal, az Általános Munkás Énekkar tagjai sokat fáradoztak vezetőikkel karöltve a szocialista kultúra fejlesztése és terjesztése érdekében. Sok gondot adott a kulturális szervek vezetőinek egy-egy olyan mű betanítása, amelynek betiltására előre számítottak. A betanulás után, ha a rendőrség a bemutatást nem engedélyezte, mindig megtalálták a módját, hogy lehet a közönséggel mégis megismertetni. Az ilyen »tiltott« művek előadása talán még nagyobb ambícióval történt, mint az »engedélyezett«-ek. A szegedi munkás kulturális szervek szerepléseire, — a legtöbb esetben a saját költségükön — és hoztak eredményeket, sikereket, dicsőséget a szegedi szervezett munkások részére.

Nagy lelkesedéssel és töretlenül folyt a szocialista felvilágosító munka is e falakon belül, mind a felnőttek, mind az ifjúság körében, hiszen a szakszervezetek, a kulturális szervek fedőszerepüket szerepelték az illegáltságban dolgozó elvtársak részére.

A lelkes és önfeláldozó munkában csak akkor állott be törés, amikor 1944. március 19-én megszállták hazánkat a fasiszták és az azt követő napokban a rendőrség lezárta a párt- és szakszervezeti titkári irodát. A szakmáknak csak a tagdíj-befizetések tartását engedélyezték. Néhány nappal később lezárták a 6000 kötetes könyvtárat és a kulturális munkát azáltal bénították meg, hogy a két nagyterembe egy vállalat tollüzemét telepítették be.

A SZEGEDI SZERVEZETT MUNKÁSOK

ennek ellenére hűen kitartottak szervezetük, a kulturális szervek tagjai pedig csoportjuk mellett. Ettől kezdve a felszabadulásig a Munkás Testdózó Egyesület sporttűdőjén, a »Sárgán« volt az összejövetelek helye. A felszabadulás után pedig igen rövid idő alatt olyan hatalmas mértékben felszaporodott a szakszervezetek tagjainak létszáma, hogy a Hétvezér utcai Munkásotthon már kicsinek bizonyult.

Az épületben lezajlott harcok idők emlékét azonban örökre megőrzi a szegedi dolgozók, s a nagy idők emlékeit hirdeti ma már az épület falán elhelyezett emléktábla is.

Waltner Mihály

S P O R T

Ma délután:

Szegedi EAC — Szekszárdi SC

Ma délután érdekesnek ígérkező barátságos labdarúgó-mérkőzésre kerül sor a felsőtiszparti stadionban. A Szekszárdi SC NB II-es csapata méri össze erejét városunk NB I-es együttesével, a SZEAC-cal. A mérkőzés érdekességét fokozza az a körülmény, hogy a SZEAC-nak ez egyben utolsó előkészületi mérkőzése a csehszlovákiai túra előtt.

A szekszárdi csapat pénteken már bemutatkozott a szegedi közönségnek, amikor is a Szegedi Móravárosi Kinizsi együttesét 3:0 arányban legyőzte. Bár ezen a mérkőzésen az újdonsült NB II-es

csapatot szegedi ellenfele különösebb erőfeszítésre nem kényszerítette, a szekszárdiak nem is játszottak teljes csapatukkal — a mutatott játék alapján érezni lehetett, hogy a vendégegyüttesben több van, mint amit a Kinizsi ellen adott. Eppen ezért joggal várjuk, hogy a ma délutáni találkozóra érdekes küzdelmet hoz majd.

Előmérkőzésekről is gondoskodott a rendezőség. Ennek megfelelően fél 5 órakor a SZEAC II. az Építők NB III-as csapatával mérkőzik, míg fél 4 órakor úttörőmérkőzés lesz a SZEAC és a SZVSE csapatai között.

Csütörtökön utazik a SZEAC Csehszlovákiába

A SZEAC NB I-es labdarúgó-csapata csütörtökön utazik el csehszlovákiai túrájára, amely az először tervezett három mérkőzés helyett öt mérkőzésből áll majd.

A vidékről igazolt játékosok mind Szegeden vannak már és részt vesznek a közös edzéseken. Egyedül Farkas, a Békéscsabáról Szegedre került fiatal csatár bajlódik

húzódással, de előreláthatólag rövidesen csatasorba állhat ő is. A fiatalok közül többen szerepelnek majd szerdán a Vasas elleni barátságos mérkőzésen.

A túráról hazatérve augusztus 18-án a Bp. Honvéd csapatával játszik majd a SZEAC barátságos mérkőzést, utána következő héten, 25-én a SZEAC—MTK mérkőzéssel kezdődik a bajnokság.

Remélhetőleg a csehszlovákiai portya jól szolgálja majd a nagy feladatokra való jó felkészülés céljait.

Elkészült az NB III csoportbeosztása

A Délkerületi Labdarúgó-Álszövetségben élénk munka folyik. Most dolgozzák ki a jövő hónapban meginduló bajnokság részletes műsorát. Ezzel kapcsolatban ma délelőtt értekezlet lesz a DLASZ hivatalos helyiségében, amelyen részt vesznek a sportegyesületek képviselői is.

Egyébként a Szeged irányítása alatt álló Bács-Kiskun, Csongrád megyei NB III. csoportbeosztása elkészült. A csoportba a következő tizenhat csapat nyert beosztást: Bácsalmási Petőfi, Csongrádi AK, Hódmezővásárhelyi Dózsa-Honvéd, Hódmezővásárhelyi Vasas, Hódmezővásárhelyi MÁV TE, Mindszent, vagy Nagylak (az MLSZ fellebbviteli bizottsága ezután dönt még egy vitás fegyelmi kérdésben, s akkor dől el, hogy a kettő közül melyik kerül az NB III-ba), Szegedi Építők, Szegedi Spartacus-Vasas, Szőregi Rákóczi, Dorozsmai SK, Szentesi Kinizsi, Kecskeméti Építők, Kiskunfélegyházi Honvéd, Kiskunfélegyházi Vasas-Epítők, Kiskunhalasi Kinizsi, Kecskeméti TE.

Ugyancsak tizenhat csapatból áll majd a megyei I. osztály csoportja. Ezenkívül háromcsoportos II. osztály és

Fegyelmezetlen atléták

A MASZ Csongrád megyei alszövetségének fegyelmi bizottsága július 23-án tartott ülésén tárgyalta Trényi Imre, Molnár Imre, Tölgyesi Elemér (SZVSE) és Gémes Sándor (Szegedi Spartacus) atlétaversenyzők fegyelmi ügyét. Nevezettek a Fegyelmi Szabályzat 7. §. 3. bek. c) pontjába ütköző sportszerűtlen magatartást tanúsítottak azáltal, hogy a július 13—14-én Szegeden megtartott megyei bajnokságokon a súlylökés és kalapácsvetés vezető versenyzőjét, illetve a versenyzőbizottságot sértő kijelentésekkel illették. Ezért a fegyelmi bizottság őket szóbeli feddésben részesítette. A büntetések kiszabásánál enyhítő körülménynek vette eddigi kifogástalan magatartásukat és arra törekedett, hogy határozatának a

Ma Nagykőrösön szerepel a Csongrád megyei ifjúsági válogatott

A Csongrád megyei ifjúsági válogatott ma délután Nagykőrösön, Pest megye ifjúsági válogatottja ellen lép pályára.

Ezen a mérkőzésen dől el, hogy a Csongrád megyei ifik az élcsoportban maradnak-e, és beleszólhatnak-e a bajnokság sorsának alakulásába. Ha az ifik csatársóra végre megtalálja a góllövő cipőjét — arra minden remény megvan, hiszen a csapat mezőnyben eddig is mindig igen tetszetősen játszott, csupán csatáiraik szerepeltek gólszónyban.

SZEGEDI POSTÁS—MTK
51:45 (20:25)

Rókusi tornacsarnok. NB I-es férfi kosárlabda-mérkőzés. A Postás ezzel bennmaradt az NB I-ben. Az első félidőben az MTK. szünet után a Postás játszott jobban. A nagyszámú nézőközönség végig lelkesen biztatta a szegedi csapatot. Beke (Postás) 21 pontot dobott, az ugyancsak szegedi Polgár pedig 13-at.

A Szegedi VSE romániai túrán

A Szegedi Vasutas SE NB II-es labdarúgó-csapata szerdán este romániai túrára utazott. A túra során a Resicaf Energiával, a Boksa Montánai Vörös Acéllal és Hunyad csapatával játszik. A tervek szerint a Resicaf Energia együttesével még egy mérkőzésre is sor kerül — Konstanzban.

A romániai portyára a következő játékosok utaztak el: Jegyinnák, Juhász, Veres, Vincze, Tóth Lajos, Kasuba, Mészmer, Laczi, Becker, Bőjtős, Tóth Zsigmond, Horváth István és Sebők Károly.

A Szegedi VSE romániai túrán

A Szegedi Vasutas SE NB II-es labdarúgó-csapata szerdán este romániai túrára utazott. A túra során a Resicaf Energiával, a Boksa Montánai Vörös Acéllal és Hunyad csapatával játszik. A tervek szerint a Resicaf Energia együttesével még egy mérkőzésre is sor kerül — Konstanzban.

A romániai portyára a következő játékosok utaztak el: Jegyinnák, Juhász, Veres, Vincze, Tóth Lajos, Kasuba, Mészmer, Laczi, Becker, Bőjtős, Tóth Zsigmond, Horváth István és Sebők Károly.

büntetés mellett nevelő hatása is legyen.

A jövőbeni sportszerűtlenségek elkerülése érdekében a fegyelmi bizottság a versenyzőbírakra kötelező határozatot hozott, mely szerint ezután minden esetben alkalmazni kell az Atlétikai Versenyszabályok 24. § 2. bekezdésben foglaltakat. Ennek értelmében szabálysértés vagy meg nem felelő magatartás esetében a vezető versenyzőnek kötelessége a versenyzőt meginteni, ismételt vagy súlyos szabálysértés esetén pedig ki kell zárni a versenytől.

Sütő- és Edesipari Technikum dolgozó tagozata megnyílt Szegeden. A felvételt az általános iskola nyolc osztályának (vagy azzal egyenértékű iskolának) elvégzése szükséges. A felvétel feltétele még, hogy a jelenlegi kezdő sütő- vagy edesipari szakkepzésben legyen, vagy jelenleg ilyen szakmájú üzemben dolgozzék. Felvételét az iskola vezetője (Marx tér 7.) ad.